

KULTURUTSKOTTETS BETÄNKANDE 6/2007 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om auktoriserade translatorer

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 18 juni 2007 en proposition med förslag till lag om auktoriserade translatorer (RP 39/2007 rd) till kulturutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Merja Leinonen, undervisningsministeriet

- överinspektör Pirkko Sartoneva, Utbildningsstyrelsen
- organisationssekreterare Helkky Halme och lektor Kaarina Hietanen, Finlands översättar- och tolkförbund
- ombudsman Hanna Gorschnik, Translatorernas fackorganisation.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av
— justitieministeriet.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår en lag om auktoriserade translatorer som ska ersätta den nuvarande lagen om auktoriserade translatorer från 1989. Den övre åldersgränsen 70 år för rätten att vara verksam som auktoriserad translator föreslås bli slopad och auktorisationen av translatorer bli tidsbegränsad. Samtidigt ändras den finska benämningen "virallinen kääntäjä" till "auktorisoi-tu kääntäjä". Ändringen påverkar inte den svenska benämningen.

Uppläggningsen av systemet för auktoriserade translatorer ses över genom att examensfunktionen placeras vid Utbildningsstyrelsen och examensnämnden för auktoriserade translatorer flyttas från forskningscentralen för de inhemska språken till Utbildningsstyrelsen. Även examensfordringarna för auktoriserade translatorer ändras.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2008.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning finner utskottet propositionen behövlig och ändamålsenlig. Det föreslagna systemet er-

sätter systemet från 1989. Inte minst det tilltagande internationella dokumentflödet och invandringen har gett anledning att se över lagstiftningen. Utskottet tillstyrker lagförslaget,

men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Det viktigaste syftet med reformen är att säkerställa tillgången på högkvalitativa officiella översättningar i de officiella språken inom Europeiska unionen, i invandarspråken och de viktigaste utomeuropeiska språken. Reformen bygger på att examen för auktoriserade translatorer inte bara ska mäta språkkunskaper och översättningsfärdigheter utan också färdigheter som en auktoriserad translator behöver i sitt yrke. Närmare bestämmelser om examensinnehållet kommer att utfärdas genom förordning av statsrådet. Det är bra, menar utskottet, att reformen utgår från att de olika bitarna i examenssystemet för auktoriserade translatorer inte splittras utan att den föreslagna myndigheten har hand om hela systemet. Med reformen vill man göra de auktoriserade translatorerna mer effektiva och har i det syfte bl.a. gått in för att föreskriva att rätten att vara verksam som auktoriserad translator ska vara tidsbegränsad.

Övervakningen av de auktoriserade translatorernas verksamhet hör till de frågor utskottet lyft fram i ett tidigare sammanhang. Regeringen bedömer i propositionen att de föreslagna åtgärderna räcker till för att effektivisera övervakningen av denna verksamhet.

Utskottet poängterar vikten av att man aktivt informerar såväl översättare som de som anlitar dem om att systemet ändrats.

Enligt utskottets mening är det ytterst viktigt att de auktoriserade translatorerna ges möjlighet att upprätthålla sina översättningsfärdigheter. Adekvat och effektiv fortbildning är det enda som borgar för att servicen håller hög kvalitet.

Detaljmotivering

15 §. Med anledning av ett yttrande från justitieministeriet föreslår utskottet att 1 mom. kompletteras när det gäller syftet med registret. Registret ska föras även för att säkerställa att de

som behöver översättartjänster kan få reda på hur länge auktorisationen är i kraft.

Enligt tredje meningen i 1 mom. ska uppgifterna avföras från registret utan obefogat dröjsmål och senast två månader efter det att auktorisationen har upphört eller återkallats. Utskottet poängterar att uppgifterna företrädesvis ska avföras så snabbt som möjligt, men att det med tanke på det administrativa arbetet trots allt är motiverat med en bortre gräns.

I 2 mom. sägs det att examensnämnden får publicera vissa uppgifter om en auktoriserad translator på sin webbplats. Enligt 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får, om inte något annat särskilt bestäms i lag, personuppgifter lämnas ut ur en myndighets personregister i form av en kopia eller en utskrift eller i elektronisk form, förutsatt att mottagaren enligt bestämmelserna om skydd för personuppgifter har rätt att registrera och använda sådana personuppgifter. Lagförslaget handlar om just ett sådant personregister som förs av en myndighet. Utskottet föreslår följaktligen med hänvisning till yttrandet från justitieministeriet att paragrafen ska tillåta undantag från 16 § 3 mom. i offentlighetslagen. Dessutom föreslår utskottet det svenska uttrycket "ett allmänt datornät"

22 §. Utskottet noterar att en bedömare som avförts från det register som nämns i 14 § inte får söka ändring, om han eller hon är missnöjd med myndighetens beslut. För bedömaren handlar det om en begränsning av yrkesverksamheten, även om uppdraget som bedömare huvudsakligen kan ses som en offentlig förvaltningsuppgift enligt 124 § i grundlagen. Utskottet föreslår därför utifrån yttrandet från justitieministeriet att 22 § kompletteras med bestämmelser om rättelseyrkande och att ett nytt 2 mom. läggs till.

23 §. Utskottet föreslår att 1 mom. preciseras genom en hänvisning till 18 §. Dessutom föreslår utskottet en teknisk precisering när det gäller brottsbenämningen.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår kulturutskottet

att lagförslaget godkänns med följande ändringar:

Utskottets ändringsförslag

Lag

om auktoriserade translatorer

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.	
Tillämpningsområde	
1 § (Som i RP)	
2 kap.	
Auktorisation av translatorer samt laggilla översättningar	
2—6 § (Som i RP)	
3 kap.	
Examen för auktoriserade translatorer	
7—9 § (Som i RP)	
4 kap.	
Verkställandet av examenssystemet för auktoriserade translatorer	
10—14 § (Som i RP)	

5 kap.	
Särskilda bestämmelser	
15 §	
<i>Register över auktoriserade translatorer</i>	
För att utöva tillsyn över de auktoriserade translatorernas verksamhet och över förlängd auktorisation och för att säkerställa att de som behöver översättartjänster kan få reda på hur länge auktorisationen är i kraft för examensnämnden för auktoriserade translatorer ett register. I registret över auktoriserade translatorer införs en auktoriserad translators namn, personbe-teckning och adress samt uppgifter om från vilket språk till vilket språk han eller hon är auktoriserad att utföra översättningar. Uppgifterna skall avföras från registret utan obefogat dröjsmål och senast 2 månader efter det att auktorisationen har upphört eller återkallats.	
<i>Trots bestämmelserna i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får examensnämnden (utesl.) i ett allmänt datanät publicera uppgifter om en auktoriserad translators namn, bosättningskommun samt från vilket språk till vilket språk han eller hon är auktoriserad att utföra översättningar. Translatorn har dock rätt att förbjuda att uppgif-</i>	

ter som gäller honom eller henne själv publiceras.

16—21 §
(Som i RP)

22 §

Ändringssökande

(1 mom. som i RP)

Ett beslut av utbildningsstyrelsen som gäller registrering i eller avlägsnande av en bedömare ur registret över bedömare får inte överklagas genom besvär. Den berörde får skriftligt yrka rättelse i beslutet hos utbildningsstyrelsen inom den tid som anges i 21 § 2 mom. I ett beslut om avlägsnande ur registret som utbildningsstyrelsen fattat på grund av ett rättelseyrkande får ändring sökas genom besvär enligt vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Förvaltningsdomstolens beslut får inte överklagas genom besvär. (Nytt)

23 §

Straffbestämmelser

Den som i strid med bestämmelserna i 18 § använder benämningen auktoriserad translator skall för **missbruk av benämningen auktoriserad translator** dömas till böter, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag.

Till straff för brott mot tystnadsplikt enligt 19 § döms enligt 38 kap. 2 § 2 mom. i strafflagen (39/1889), om gärningen inte utgör brott enligt 40 kap. 5 § i strafflagen eller strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag än i 38 kap. 1 § i strafflagen.

6 kap.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

24 och 25 §
(Som i RP)

Helsingfors den 26 oktober 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Raija Vahasalo /saml
vordf. Tuomo Hänninen /cent
medl. Claes Andersson /vänst
Timo Heinonen /saml
Anneli Kiljunen /sd
Sanna Lauslahti /saml
Jukka Mäkelä /saml
Mikaela Nylander /sv

Lauri Oinonen /cent
Tuula Peltonen /sd
Tuomo Puumala /cent
Leena Rauhala /kd
Tommy Tabermann /sd
Jutta Urpilainen /sd
Mirja Vehkaperä /cent
Henna Virkkunen /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Marjo Hakkila.